

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. január 21.¹

C-448/14. sz. ügy

**Davitas GmbH
kontra
Stadt Aschaffenburg**

(a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof [Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága, Németország]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„A közegészség védelme — Új élelmiszerek forgalomba hozatala — 258/97/EK rendelet — Az 1. cikk
(2) bekezdésének c) pontja — Hatály — Új molekulaszervezettel rendelkező élelmiszerek
vagy élelmiszer-összetevők”

Bevezetés

1. A jelen ügy lehetőséget kínál a Bíróság számára, hogy pontosítsa az új élelmiszereknek az Európai Unióban való forgalomba hozatalára vonatkozóan a 258/97/EK rendeletben² előírt szabályozás hatályát.
2. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága, Németország) elé egy a Davitas GmbH (a továbbiakban: Davitas) és a német hatóságok közötti pert terjesztettek, miután az utóbbiak megtiltották a „De Tox Forte” elnevezésű termék, egy klinoptilolitből (vulkáni eredetű ásványi anyag) álló élelmiszer forgalomba hozatalát.
3. Az alapeljárás tárgya az a kérdés, hogy egy ilyen, a természetben jelen lévő, nem emberi feldolgozásból származó anyag, amelyet azonban emberi fogyasztásra nem használnak, a 258/97 rendelet 1. cikke értelmében vett új élelmiszernek minősül-e, így azt a forgalomba hozatala előtt alá kell-e vetni az e rendelet által előírt biztonsági vizsgálatnak.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — A legutóbb a 2009. június 18-i 596/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 188., 14. o.) módosított, az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló, 1997. január 27-i 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 43., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 18. kötet, 244. o.).

Jogi háttér

Az uniós jog

4. A 258/97 rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a rendelet az új élelmiszereknek és az új élelmiszer-összetevőknek [az Unió] belüli forgalomba hozatalára vonatkozik.

(2) Ezt a rendeletet az olyan élelmiszerek és élelmiszer-összetevők [Unió] belüli forgalomba hozatalára kell alkalmazni, amelyek emberi fogyasztás céljából történő felhasználása [az Unió] belül mindeddig elhanyagolható volt, és amelyek a következő kategóriákba tartoznak:

- c) [³] az új vagy szándékosan módosított elsődleges molekulaszervezettel rendelkező élelmiszerek és élelmiszer-összetevők;
- d) a mikroorganizmusokból, gombákból vagy algákból álló vagy azokból izolált élelmiszerek és élelmiszer-összetevők;
- e) a növényekből álló vagy azokból izolált élelmiszerek és élelmiszer-összetevők, valamint az állatokból izolált élelmiszer-összetevők, a hagyományos szaporítási vagy tenyésztési gyakorlat alapján előállított élelmiszerek és élelmiszer-összetevők kivételével, amelyek korábbi, élelmiszerként történő biztonságos felhasználása adatokkal igazolható;
- f) az élelmiszerek és az élelmiszer-összetevők, amelyeknél jelenleg nem használt, az élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők összetételében vagy szerkezetében olyan számottevő változásokat előidéző gyártási eljárást alkalmaztak, amelyek kihatnak azok tápértékére, anyagcseréjére vagy a bennük található nemkívánatos anyagok mennyiségére.”

A német jog

5. A legutóbb a 2013. augusztus 7-i törvénnyel (BGBl. I. 3154. o.) módosított, az élelmiszerekről, a közszükségleti cikkekről és a takarmányokról szóló, 2013. június 3-án kihirdetett törvénykönyv (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch) (BGBl. I. 1426. o.) 39. §-ának (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A hatáskörrel rendelkező hatóságok meghozzák a jogsértés alapos gyanújának megállapításához, illetve kizárásához vagy a megállapított jogsértések megszüntetéséhez vagy a jövőbeli jogsértések megelőzéséhez, valamint az egészségre jelentett veszélyekkel vagy a megtevesztéssel szembeni védelemhez szükséges határozatokat és intézkedéseket. A hatóságok különösen

[...]

3. megtilthatják vagy korlátozhatják termékek gyártását, feldolgozását vagy forgalomba hozatalát,

[...]”

3 — Az a) és b) pontban hivatkozott kategóriákat, vagyis a géntechnológiával módosított szervezeteket tartalmazó és ilyen szervezetekből álló élelmiszereket, illetve az e szervezetekből előállított, de ilyen szervezeteket nem tartalmazó élelmiszereket a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.) szüntette meg.

6. A legutóbb a 2008. május 27-i közleménnyel (BGBl I 919. o.) módosított, az új élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó közösségi jogi rendelkezések végrehajtásáról szóló, 2000. február 14-én kihirdetett rendelet (Verordnung zur Durchführung gemeinschaftsrechtlicher Vorschriften über neuartige Lebensmittel und Lebensmittelzutaten) (BGBl I, p. 123) 3. §-ának (1) bekezdése szerint:

„A 258/97/EK rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett élelmiszereket és élelmiszer-összetevőket a (2) bekezdésre figyelemmel a forgalomba hozatalért felelős személy nem hozhatja forgalomba a 258/97/EK rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében említett eljárások szerint kiadott engedély nélkül.”

Az alapeljárás

7. A Davitas 2012. augusztus 1-jétől forgalmazta Németországban a De Tox Fortét, egy olyan élelmiszerterméket, amelynek egyetlen összetevője a klinoptilolit.

8. 2013 januárja során a Stadt Aschaffenburg (Aschaffenburg város önkormányzata, Németország) azt kérte a bajorországi egészségügyi és élelmiszerbiztonsági hivataltól (Bayerisches Landesamt für Gesundheit und Lebensmittelsicherheit), hogy elemezze e termék egy mintáját.

9. Az e hivatal által közölt szakvélemény alapján a Stadt Aschaffenburg 2013. június 6-i határozatával a 258/97 rendelet értelmében vett „új élelmiszernek” minősítette a terméket, és megtiltotta a Davitasnak, hogy azt a forgalombahozatali engedélynek az említett rendelet rendelkezéseinek megfelelő megszerzéséig forgalmazza.

10. A Davitas megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be e határozattal szemben a Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg (würzburgi közigazgatási bíróság) előtt.

11. E keresettel összefüggésben a Davitas nem vitatta, hogy a klinoptilolit emberi fogyasztása az Unióban elhanyagolható volt 1997. május 15., a 258/97 rendelet alkalmazásának referencia-időpontja előtt, de arra hivatkozott, hogy az érintett anyag nem minősíthető „új élelmiszernek”, mivel nem tartozik egyik, a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c)–f) pontjában hivatkozott kategóriába sem.

12. Ami konkrétan az e rendelkezés c) pontjában hivatkozott kategóriát illeti, a Davitas kiemelte, hogy a klinoptilolit nem képez „új elsődleges molekulaszervezetet”, mivel a De Tox Forte előállítására céljából felhasznált anyag molekulaszervezete 1997. május 15. előtt létezett a természetben.

13. 2014. április 23-i ítéletével a Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg (würzburgi közigazgatási bíróság) elutasította a Davitas keresetét, megállapítva többek között, hogy a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának alkalmazása szempontjából a klinoptilolitot nem használták élelmiszerként 1997. május 15. előtt. Ezen anyag korábbi létezése nem releváns.

14. A Davitas ezen ítélettel szemben a Bayerischer Verwaltungsgerichtshofhoz (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága) fellebbezett, amelynek kétségei vannak a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának értelmezését illetően.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

15. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága) ebben az összefüggésben döntött úgy, hogy felfüggeszti az eljárást és az alábbi kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„A 258/97/EK rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében vett új molekulaszervezettel rendelkező élelmiszerről vagy élelmiszer-összetevőről van-e szó a felperes által forgalmazott »De Tox Forte« termék esetében?

Ahhoz, hogy e kérdésre igenlő válasz legyen adható, elegendő-e különösen az, hogy az említett terméket a klinoptilolit alkotóelemmel annak bizonyos elsődleges molekulaszervezetében 1997. május 15. előtt még nem élelmiszerként használták fel, vagy az is szükséges, hogy az említett terméket a gyártási folyamat során olyan eljárással állítsák elő, amely új vagy szándékosan módosított molekulaszervezetet eredményez, olyan anyagról kell-e tehát szónak lennie, amely a természetben korábban nem fordult elő ilyen formában?”

16. A 2014. szeptember 15-én kelt előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2014. szeptember 26-án érkezett meg a Bíróság Hivatalához. Írásbeli észrevételeket az alapeljárás felei, az alapeljárásban a német közjog által neki biztosított szerepben részt vevő Landesanwaltschaft Bayern (bajorországi ügyészség), a görög kormány, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő.

17. E felek és érdekeltek, a görög kormány kivételével, részt vettek a 2015. október 29-én tartott tárgyaláson is.

I – Elemzés

18. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseivel, amelyek együttes vizsgálatát javaslom, a kérdést előterjesztő bíróság lényegileg azt kívánja megtudni, hogy a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében vett új vagy szándékosan módosított elsődleges molekulaszervezettel rendelkező élelmiszer vagy élelmiszer-összetevő fogalma kiterjed-e az olyan ásványi eredetű anyagra, amely a természetben létezik, és amely nem esett át a molekulaszervezetének módosítására alkalmas eljárás, amennyiben ez a molekulaszervezet nem volt az Unió területén 1997. május 15. előtt fogyasztott élelmiszer összetevője.

19. E kérdések folytán a Bíróságnak első alkalommal kell elemeznie a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontját.⁴

20. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésekor annak nemcsak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi.⁵ Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is releváns információkat szolgáltathat.⁶

21. Megjegyzem, hogy a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő rendelkezés központi helyet foglal el a rendelet rendszerében, mivel ez határozza meg a hatályát, az „új élelmiszer vagy új élelmiszer-összetevő”⁷ fogalmának pontosítása révén.

4 — A Bíróságnak már nyílt alkalma az 1. cikk egyéb rendelkezéseinek vizsgálatára, a HLH Warenvertrieb és Orthica ítélet (C-211/03, C-299/03 és C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370), valamint az M-K Europa ítélet (C-383/07, EU:C:2009:8) alapjául szolgáló ügyekben.

5 — Lásd többek között: Merck-ítélet (292/82, EU:C:1983:335, 12. pont); Koushkaki-ítélet (C-84/12, EU:C:2013:862, 34. pont).

6 — Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. pont).

7 — HLH Warenvertrieb és Orthica ítélet (C-211/03, C-299/03 és C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 82. pont); M-K Europa ítélet (C-383/07, EU:C:2009:8, 15. pont). Kizárólag az „élelmiszer” fogalmát használom, mivel a jelen ügyben az élelmiszerek és az élelmiszer-összetevők közötti megkülönböztetés irreleváns.

22. E rendelkezés megfogalmazásából kitűnik, hogy a meghatározás két kumulatív elemet ír elő.
23. Először is, újnak tekintik azokat az élelmiszereket, amelyek emberi fogyasztás céljából történő felhasználása az Unión belül a 258/97 rendelet hatályalépéséig, vagyis 1997. május 15-ig elhanyagolható volt.⁸
24. Másodsor, az érintett élelmiszernek az e rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c)–f) pontjában megjelölt négy kategória egyikébe is kell tartoznia.
25. Az említett c) pontban hivatkozott kategória, amelynek nyelvi változatai az Unió hivatalos nyelvein nagymértékben egybevágóak, az „új vagy szándékosan módosított elsődleges molekuláris szerkezettel rendelkező” élelmiszerekre vonatkozik.⁹
26. A kérdést előterjesztő bíróság kérdései konkrétan az „új elsődleges molekuláris szerkezet” kifejezés értelmezésére vonatkoznak.
27. Az alapeljárás felperese e tekintetben előadja, hogy az „új” kifejezés olyan molekuláris szerkezetre utal, amely önmagában nem létezett a természetben, hanem emberi feldolgozás eredménye, valamint, hogy e kifejezés ebből következően olyan anyagra vonatkozik, amelynek molekuláit az ember alkotta meg vagy módosította. Márpedig kifejti, hogy a De Tox Forte természetes állapotú vulkáni kőzetből áll, amely tekintetében csak egy régi, a szikla megőrléséből álló eljárást végeztek, a molekulák módosítása nélkül.
28. Az egyéb felek és érdekeltek¹⁰ ezzel szemben úgy ítélik meg, hogy ahhoz, hogy az elsődleges molekuláris szerkezetet újnak tekintsék, elegendő az, ha azt nem használták élelmiszerben az Unión belül 1997. május 15-ét megelőzően.
29. Emlékeztetek arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az olyan kifejezés értelmét és terjedelmét, amelyre az uniós jog semmilyen meghatározást nem ad, az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentése szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon szöveggörnyezetet, amelyben a kifejezést használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek részét képezi.¹¹
30. E tekintetben a 258/97 rendelet által használt „új” kifejezés szokásos jelentése nem teszi lehetővé a jelen jogvitában felvetett kétely feloldását. Ez a molekuláris szerkezet tekintetében alkalmazott melléknév ugyanis ugyanúgy vonatkozhat egy újonnan létrehozott molekulára, mint egy az emberi táplálkozásban újonnan felhasznált molekulára.
31. Megjegyzem, hogy az az értelmezés, amely szerint az emberi táplálkozásban újonnan felhasznált molekuláról van szó, első ránézésre vitathatónak tűnik az „új élelmiszer” meghatározásának bináris szerkezete miatt.
32. Ahogy arra rámutattam, e meghatározás nem csak az Unión belüli fogyasztás hiányára alapított feltételre hivatkozik, hanem a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c)–f) pontjában hivatkozott élelmiszerkategóriákra is. Az említett kategóriákra való hivatkozás célja, hogy a gazdasági szereplők jogbiztonsága érdekében kimerítővé tegye e meghatározást.

8 — HLH Warenvertrieb és Orthica ítélet (C-211/03, C-299/03 és C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 87. pont); M-K Europa ítélet (C-383/07, EU:C:2009:8, 15. pont).

9 — Lásd többek között a német („Lebensmittel und Lebensmittelzutaten mit neuer oder gezielt modifizierter primärer Molekularstruktur”), angol („foods and food ingredients with a new or intentionally modified primary molecular structure”), vagy lengyel („żywność i składniki żywności o nowej lub celowo zmodyfikowanej podstawowej strukturze molekularnej”) nyelvi változatot.

10 — Stadt Aschaffenburg, a Landesanstalt für Lebensmittelsicherheit Bayern, a görög kormány és a Bizottság.

11 — Lásd többek között: Hotel Sava Rogaška ítélet (C-207/14, EU:C:2015:414, 25. pont).

33. Amennyiben az „új elsődleges molekulaszervezet” kifejezést úgy kellene értelmezni, hogy az egy olyan anyagra utal, amelyet 1997. május 15. előtt nem használtak fel emberi táplálkozás céljából az Unióban, az nagyban átfedné a meghatározás első elemét, vagyis azt, hogy az élelmiszert önmagában ugyanezen időpont előtt nem fogyasztották az Unióban.

34. A meghatározás két feltétele közötti ezen átfedés azonban csak azokat az élelmiszereket érinti, amelyeket nem tartozhatnak a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének d) és e) pontjában szereplő kategóriákba, és amelyek tekintetében nem folytattak olyan új gyártási eljárást, amely az e rendelkezés f) pontja értelmében vett számottevő változásokat idéz elő. Lényegileg tehát az ásványi eredetű anyagokból álló élelmiszerekről van szó.

35. Ez az átfedés abból fakad, hogy az uniós jogalkotó nem alakított ki sajátos kategóriát az ásványi eredetű anyagokból álló új élelmiszerekre.

36. E tekintetben a jogalkotási hézag fennállása egyértelművé vált a 258/97 rendelet közelmúltban zajlott reformja során. Az (EU) 2015/2283 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² 3. cikke a) pontjának iii. alpontja ugyanis a jövőre nézve külön kategóriát állít fel az „ásványi eredetű anyagokból álló, azokból izolált vagy előállított élelmiszerek” tekintetében.

37. Márpedig a 258/97 rendeletet illetően e joghézag álláspontom szerint orvosolható, ha az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontja az érintett szabályozás célja és általános rendszere fényében kerül értelmezésre.

38. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 258/97 rendelet kettős célt követ, amely egyrészt az új élelmiszerek belső piacának működése biztosításából, másrészt pedig a közegészségnek az előbbiektől által esetlegesen okozott kockázatokkal szembeni védelméből áll.¹³

39. A 258/97 rendelet általános jogszabály, mivel jellegétől függetlenül lefed minden új élelmiszert, egyes ágazati jogszabályok által szabályozott területek kivételével.¹⁴

40. Az érintett rendelkezés az említett szabályozás hatályának meghatározására irányul, előírva azokat a jellemzőket, amelyek alapján az élelmiszerek „újnak” minősíthetők.

41. Fontos megjegyezni, hogy mind a rendelkezés általános jellege, mind pedig célja kizárja annak megszorító értelmezését.

42. Különösen nem lehet azt állítani, az alapeljárás felperese által javasoltakkal ellentétben, hogy a 258/97 rendelet kizárólag olyan anyagokkal szemben kívánja megvédeni a közegészséget, amelyek nem léteznek a természetben, hanem azokat az ember alkotta vagy módosította.

43. Így az említett rendelet 1. cikke (2) bekezdése d) és e) pontjának hatálya alá tartozó élelmiszerek, vagyis a mikroorganizmusokból, gombákból vagy algákból, növényekből vagy állatokból álló élelmiszerek „újnak” minősülnek, függetlenül attól, hogy emberi feldolgozás eredményei-e, pusztán azon tény alapján, hogy nem fogyasztották őket az Unióban a referencia-időpontot megelőzően.

12 — Az új élelmiszerekről, az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1852/2001/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 327., 1. o.).

13 — Monsanto Agricoltura Italia és társai ítélet (C-236/01, EU:C:2003:431, 74. pont); M-K Europa ítélet (C-383/07, EU:C:2009:8, 22. pont).

14 — Ekképpen a géntechnológiával módosított szervezetekből származó élelmiszereket az 1829/2003 rendelet szabályozza. Ezenkívül, az élelmiszerek külön szabályozás alá esnek, ha azokat élelmiszerezimiként, élelmiszer-adalékanyagként, élelmiszer-aromaként vagy extrakciós oldószerként használják. Lásd a 258/97 rendelet 2. cikkének (1) bekezdését. Egy folyamatban lévő jogalkotási javaslat a klónozott állatokból származó élelmiszerekre vonatkozó ágazati szabályok bevezetését fogja eredményezni (COM(2013) 893, 2013. december 18.).

44. Álláspontom szerint ugyanezen megközelítést kell követni az e rendelkezés c) pontjában hivatkozott kategóriába tartozó élelmiszereknél, amelyeket akkor kell „újnak” minősíteni, ha a szóban forgó molekulaszervezetet tartalmazó anyag nem volt az Unióban a 258/97 rendelet hatálybalépését megelőzően fogyasztott élelmiszerek összetevője.

45. E tekintetben megjegyzem, hogy az új élelmiszereknek az említett c) pontban hivatkozott kategóriája bizonyos sajátosságokkal rendelkezik a 258/97 rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő egyéb kategóriákhoz képest.

46. Eltérően ezen rendelkezés d) és e) pontjától, amelyek a szerves anyagokat eredetüktől függően osztályozzák, valamint az említett rendelkezés f) pontjától, amely azon élelmiszereket érinti, amelyeknél új, az élelmiszerek összetételében vagy szerkezetében számottevő változásokat előidéző gyártási eljárást alkalmaztak, ezen rendelkezés c) pontja általánosabb hivatkozást tartalmaz az élelmiszer „elsődleges molekulaszervezetére”.

47. Ezenkívül, ahogy azt megalapozottan jegyzi meg a Stadt Aschaffenburg és a Bizottság, az egyetlen olyan kategóriáról van szó, amely kiterjedhet az olyan új élelmiszerekre, amelyek nem az említett d) és e) pontban hivatkozott szerves anyagokból állnak, és amelyeknél nem alkalmaztak az említett f) pont értelmében vett új eljárást.

48. E megfontolásokra figyelemmel, ha az említett c) pont megszorítóan kerülne értelmezésre, az „új élelmiszer” fogalmának terjedelme jelentősen szűkebb lenne.

49. Különösen az eredményezné valamennyi ásványi eredetű anyag kizárását a 258/97 rendelet hatálya alól, ha az „új molekulaszervezet” kifejezés úgy kerülne értelmezésre, hogy az kizárólag az ember által létrehozott anyagokra vonatkozik, holott ezek nem tartozhatnak az 1. cikke (2) bekezdésének d) és e) pontjában szereplő kategóriák hatálya alá.

50. Márpedig az új élelmiszer olyan meghatározása, amely azt eredményezi, hogy e meghatározásból az élelmiszerek egy általános kategóriájának egésze kizárt, ellentétes lenne a szóban forgó szabályozás általános tartalmával, valamint annak a fentiekben felidézett céljával.

51. Az érintett kategória olyan értelmezését, hogy az az emberi táplálkozásra még fel nem használt molekulaszervezettel rendelkező anyagokra vonatkozik, ezenkívül alátámasztja a szóban forgó rendelkezés keletkezésének története.

52. E kategória meghatározása, ahogy az a Bizottság eredeti tervezetében szerepelt, egy „olyan termékre [utalt], amely módosított élelmiszer-molekulából [...] vagy egy olyan molekulából áll, amelyről még nincsenek tapasztalatok a táplálkozás területén”¹⁵. A módosított tervezetben e kategóriát átalakították, annak érdekében, hogy az „élelmiszerként vagy élelmiszer-összetevőként hagyományosan nem használt, új vagy szándékosan módosított elsődleges molekulaszervezettel rendelkező”¹⁶ élelmiszerekre utaljon. Az a tény, hogy a mondat utolsó részét konkrét indok nélkül nem vették át a tanácsi közös álláspontban, nem értelmezhető úgy, hogy az a jogalkotó azon szándékára utal, hogy korlátozza a szóban forgó kategória terjedelmét.¹⁷

15 — Lásd az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló EGK tanácsi rendelet tervezetének (COM(1992) 295 végleges, 1992. július 7., HL C 190., 3. o.) I. mellékletét, amely felsorolja a jelen rendelet hatálya alá tartozó termék kategóriákat.

16 — Lásd az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosított tervezet (COM(1993) 631 végleges, 1993. december 1., HL 1994. C 16., 10. o.) 1. cikke (2) bekezdésének c) pontját.

17 — Lásd a módosított rendelettervezet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontját; e tervezet volt az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása érdekében 1995. október 23-án elfogadott 25/95 tanácsi közös álláspont (HL C 320., 1. o.) tárgya.

53. Egyébként, ahogy az kitűnik a német hatóságok észrevételeiből, és a Bizottságnak a Bíróság által feltett kérdésre adott írásbeli válaszaiból, az az értelmezés, amely szerint a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő kategória kiterjed a táplálkozásban még meg nem jelent molekulaszervezettel rendelkező anyagokra, állandó gyakorlat alapját jelentette e rendelet alkalmazása során.

54. A klinoptilolitot e gyakorlat alapján minősítették „új élelmiszernek” a korábbi uniós forgalombahozatali lehetőségek során. A három tagállam által közölt kérelmek és információk alapján a klinoptilolit új élelmiszereként szerepelt a Bizottság által közzétett tájékoztató jellegű, nem kötelező listán, melynek címe „Novel food catalogue”¹⁸.

55. Végeredményben a jogalkotó ugyanezen megfontolásokat követte az új élelmiszer fogalmának meghatározása érdekében a 258/97 rendeletet hatályon kívül helyező 2015/2283 rendeletben. E rendelet 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának i. alpontja ugyanis az „új vagy szándékosan módosított molekulaszervezetű [élelmiszerekre utal], amennyiben e szerkezetet az Unión belül 1997. május 15. előtt nem használták élelmiszereként vagy élelmiszerben”.

56. E tekintetben megjegyzem, hogy egyrészt a 2015/2283 rendeletnek a (8) preambulumbekzdéséből,¹⁹ másrészt abból, hogy a rendelet 3. cikke ugyanazt a referencia-időpontot veszi át, mint amelyik a 258/97 rendeletben szerepel, kitűnik, hogy a jogalkotónak nem állt szándékában, hogy kiszélesítse az említett új rendelet alkalmazási körét a 258/97 rendeletéhez képest.

57. A fenti okok összessége miatt úgy vélem, hogy a 258/97 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő, „új elsődleges molekulaszervezettel rendelkező” élelmiszerekre való utalást úgy kell értelmezni, hogy az az olyan molekulaszervezettel rendelkező anyagokra vonatkozik, amelyeket az e rendelet hatálybalépésének időpontjában nem használtak emberi táplálkozás céljára az Unióban.

58. Emlékeztetek arra, hogy az eltérő értelmezés eredményeként az élelmiszerek egy teljes kategóriája – nevezetesen az ásványi eredetű anyagokból álló új élelmiszerek – kizárt lenne a 258/97 rendelet hatálya alól, ami megkérdőjelezné a szabályozás általános jellegét, és a rendeletnek az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítására irányuló céljának a veszélyeztetésével járna. E célra figyelemmel elfogadhatatlan, hogy az Unióban emberi táplálkozás céljára soha nem használt ásványi eredetű anyagokat, szemben a szerves anyagokkal, ne vessék alá semmilyen biztonsági vizsgálatnak, mielőtt azokat az Unió területén forgalomba hozzák.

II –Végkövetkeztetések

59. A fenti megfontolásokra figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság a következő választ adja a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre:

A legutóbb a 2009. június 18-i 596/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló, 1997. január 27-i 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő, új elsődleges molekulaszervezettel rendelkező élelmiszerek fogalma kiterjed az olyan ásványi eredetű anyagra, amely a természetben

18 — Ahogy arra a Bizottság rámutat, a szóban forgó lista az illetékes nemzeti hatóságok szakértőiből álló munkacsoport keretében azzal kapcsolatban folyt viták eredményeit tartalmazza, hogy az élelmiszert „újnak” kell-e minősíteni (http://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/catalogue/index_en.htm).

19 — Az említett rendelet (8) preambulumbekzdése szerint a rendelet hatályának főszabály szerint a 258/97 rendelet hatályával meg kell egyeznie.

létezik, és amely nem esett át a molekulaszervezetének módosítására alkalmas eljáráson, amennyiben ez a molekulaszervezet nem volt az Unió területén 1997. május 15. előtt fogyasztott élelmiszer összetevője.